

**Надання
першої
домедичної
допомоги
потерпілим**

Зміст

1

Основні правила

- Основні правила надання домедичної допомоги постраждалим

2

Раптова зупинка серця

- Надання домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця

3

Позиційне стискання м'яких

тканин

надання домедичної допомоги постраждалим при позиційному стисканні м'яких тканин

4

Психологічна підтримка

- Надання психологічної підтримки постраждалим при надзвичайній ситуації

5

Постраждалі без свідомості

- Надання домедичної допомоги постраждалим без свідомості

Основні правила надання домедичної допомоги постраждалим

Перша долікарська допомога — це комплекс заходів, спрямованих на поновлення або збереження життя (здоров'я) потерпілого, що здійснюється особою, яка перебуває поруч з потерпілим (взаємодопомога) або самим потерпілим (самодопомога) до прибуття медичного працівника.

Ненадання П.д.д. при нещасних випадках, раптових гострих захворюваннях людини призводить до тяжких наслідків, аж до летальних. Своєчасна П.д.д. відіграє важливу роль у подальшому лікуванні потерпілих і хворих, сприяє скороченню термінів їх медичної та трудової реабілітації.

Загальна послідовність дій при наданні першої долікарської допомоги:

- усунути вплив на організм факторів, які загрожують здоров'ю або життю потерпілого (звільнити від дії електричного струму, винести із зараженої атмосфери, загасити палаючий одяг тощо);
- оцінити стан потерпілого, визначити характер і тяжкість травми;
- виконати необхідні дії щодо рятування потерпілого у передбаченому порядку (відновити прохідність дихальних шляхів, провести штучне дихання, зовнішній масаж серця, зупинити кровотечу, іммобілізувати місце перелому, накласти пов'язку тощо);
- підтримувати основні життєві функції потерпілого до прибуття медичного працівника;
- викликати швидку медичну допомогу або вжити заходів щодо транспортування потерпілого до найближчого медичного закладу

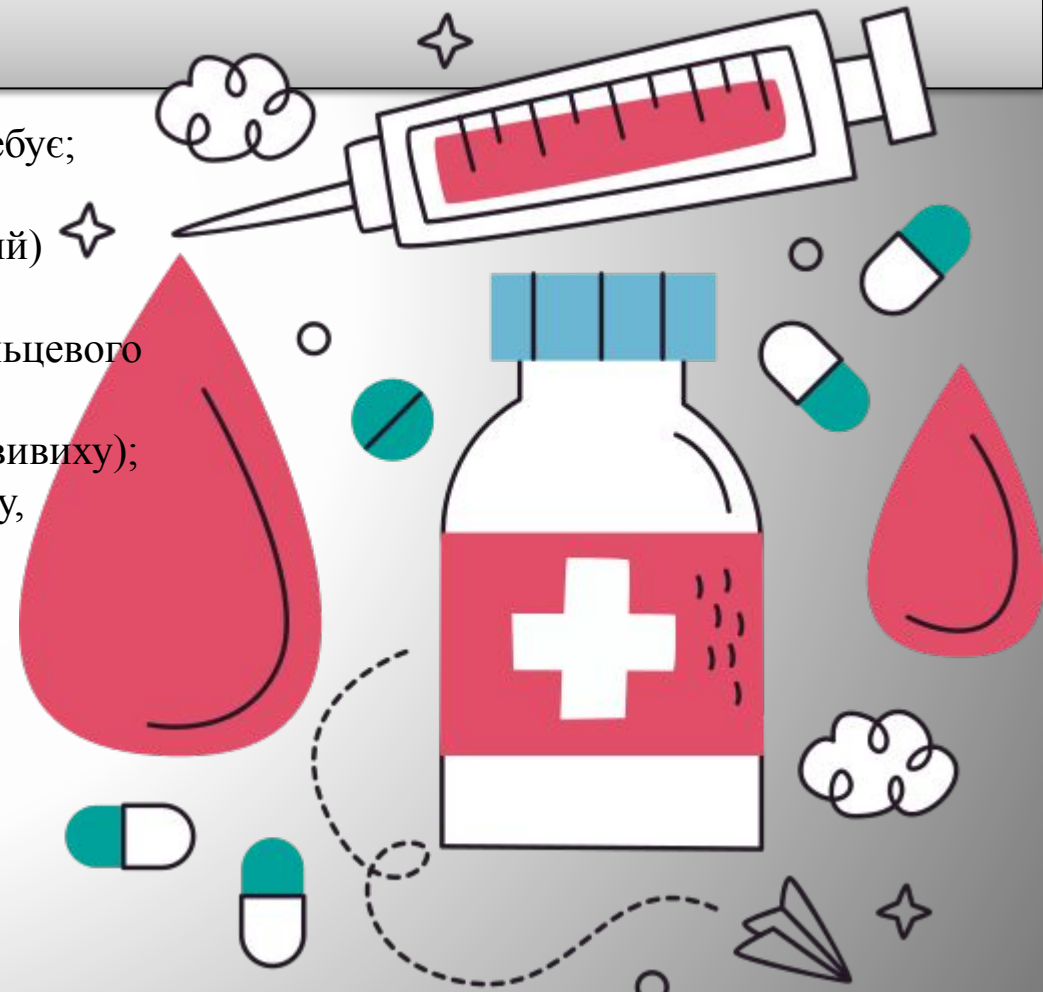

Особа, яка надає допомогу, має знати:

- основні ознаки порушення життєво важливих функцій організму людини;
- загальні принципи надання першої допомоги та її прийоми з урахуванням характеру отриманого потерпілим ушкодження;
- основні способи транспортування (перенесення) потерпілого

Особа, яка надає допомогу, повинна вміти:

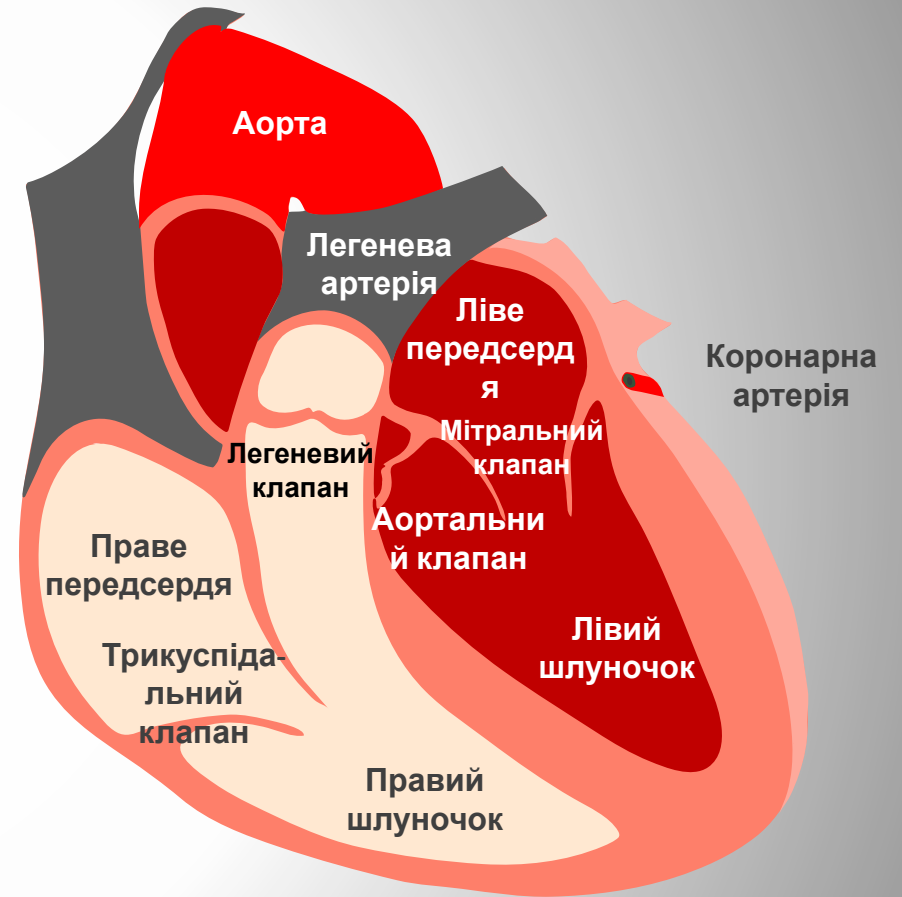
- оцінювати стан потерпілого і визначати, яку допомогу в першу чергу він потребує;
- забезпечувати вільну прохідність верхніх дихальних шляхів потерпілого;
- виконувати штучне дихання «з рота в рот», «з рота в ніс» і зовнішній (непрямий) масаж серця;
- тимчасово зупиняти кровотечу шляхом накладання джгута, тугої пов'язки, пальцевого притискання судини;
- накладати пов'язку при різних ушкодженнях (пораненні, опіку, обмороженні, вивиху);
- іммобілізувати ушкоджену частину тіла при переломі кісток, тяжкому вивиху, термічному ураженні;
- надавати допомогу при тепловому та сонячному ударах, гострому отруєнні, непритомному стані та інших нещасних випадках;
- користуватись аптечкою першої медичної допомоги

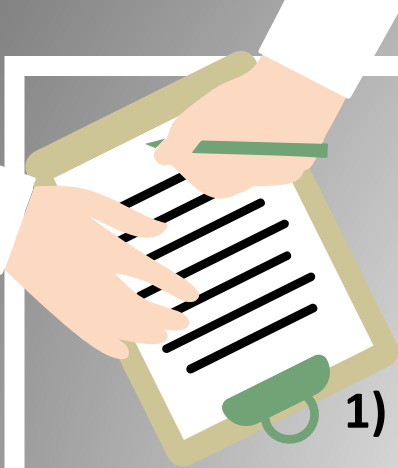

**ПОРЯДОК
надання домедичної
допомоги
постраждалим при
раптовій зупинці
серця**

«Раптова зупинка серця» - це природна (ненасильницька) смерть, що настала несподівано в межах 6 годин від початку гострих СИМПТОМІВ

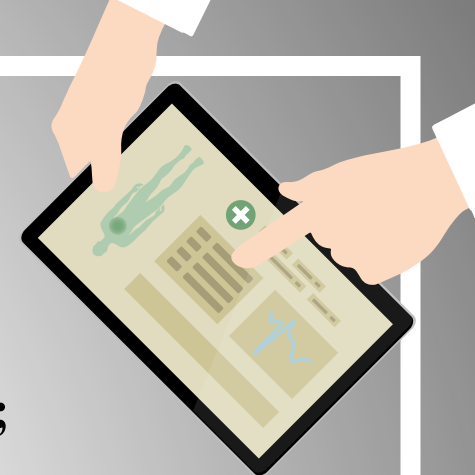

Послідовність дій при наданні домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця:

- 1) перед наданням допомоги переконайтеся у відсутності небезпеки;
- 2) визначте наявність свідомості - обережно потрясіть постраждалого за плече та голосно зверніться до нього, наприклад «З Вами все гаразд? Як Ви себе почуваете?»;

3) якщо постраждалий реагує:

- a) якщо постраждалому нічого не загрожує, залишити його в попередньому положенні;
- b) з'ясувати характер події, що сталася;
- c) викликати бригаду екстреної медичної допомоги;
- d) повідомити диспетчеру інформацію про постраждалого відповідно до його запитань та виконати його вказівки;
- e) забезпечити нагляд за постраждалим до приїзду бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги;

4) якщо постраждалий не реагує:

- a) звернутися до осіб, які поряд, за допомогою;
- b) якщо постраждалий лежить на животі, повернути його на спину та відновити прохідність дихальних шляхів. Якщо механізмом травми було падіння з висоти, вважати, що у постраждалого є травма в шийному відділі хребта;
- c) відновити прохідність дихальних шляхів, визначити наявність дихання за допомогою прийому: «чути, бачити, відчувати». Наявність дихання визначати протягом 10 секунд. Якщо виникли сумніви, що є дихання, вважати, що дихання відсутнє;

5) якщо постраждалий дихає, при відсутності

свідомості:

- a) перемістить постраждалого в стабільне положення;
- b) викличте бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- c) забезпечте нагляд за постраждалим до приїзду бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги;

б) якщо дихання відсутнє:

- a) викличте бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- b) розпочніть проведення серцево-легеневої реанімації:

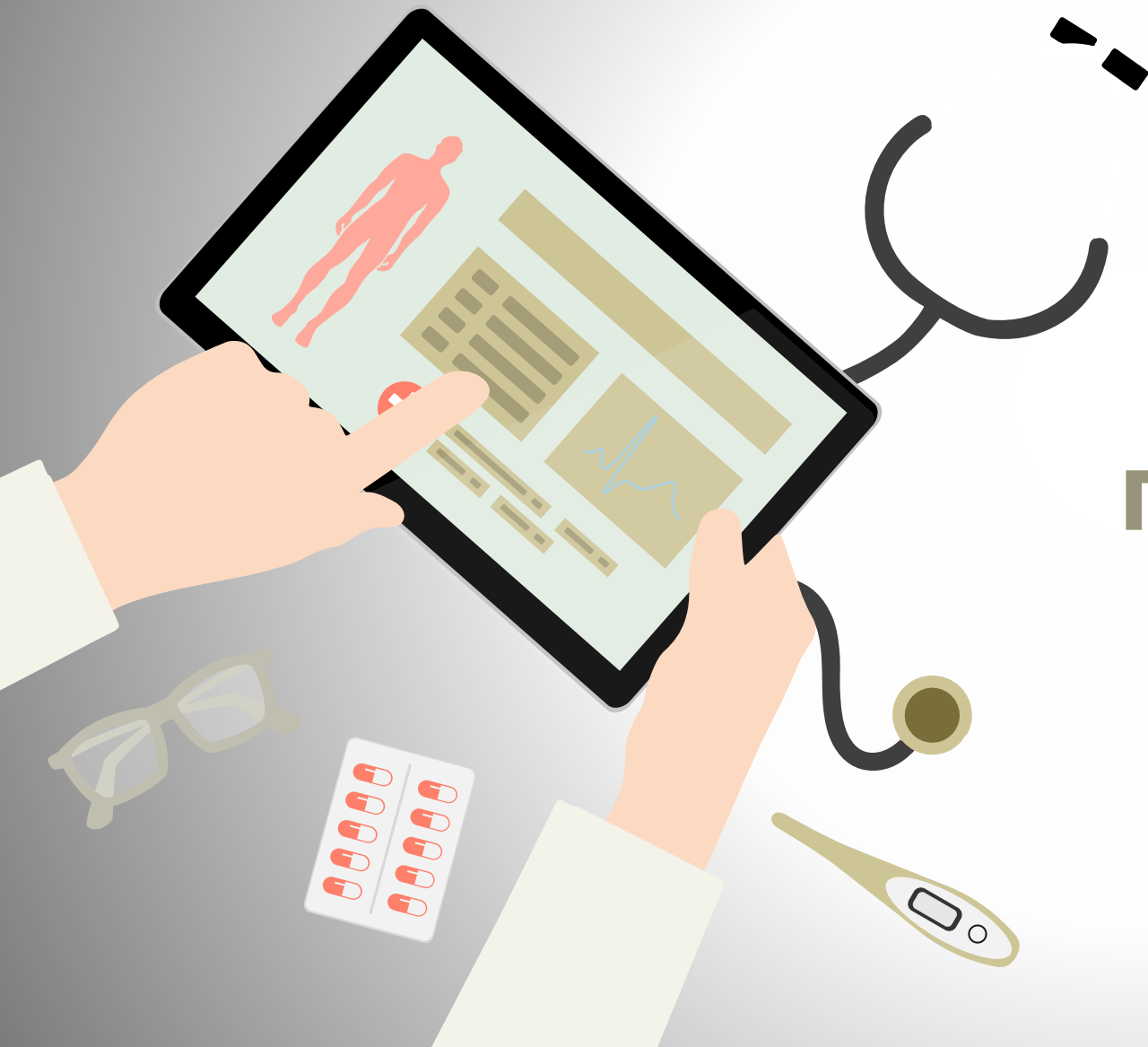
СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВА РЕАНІМАЦІЯ

Виконайте 30 натискань на грудну клітку глибиною не менше 5 см (не більше 6 см), з частотою 100 натискань (не більше 120) за хвилину

Виконайте 2 вдихи з використанням маски-клапану, дихальної маски тощо. При відсутності захисних засобів можна не виконувати штучне дихання, а проводити тільки натискання на грудну клітку. Виконання двох вдихів повинно тривати не більше 5 секунд. Після двох вдихів продовжіть натискання на грудну клітку відповідно до наведеної схеми у цьому підпункті

- 7) змінюйте особу, що проводить натиснення на грудну клітку, кожні 2 хвилини;**
- 8) припиніть проведення серцево-легеневої реанімації до прибуття бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги при відновленні у постраждалого дихання, рухової активності**

**ПОРЯДОК
надання
домедичної
допомоги
постраждалим при
позиційному
стисканні м'яких
тканин**

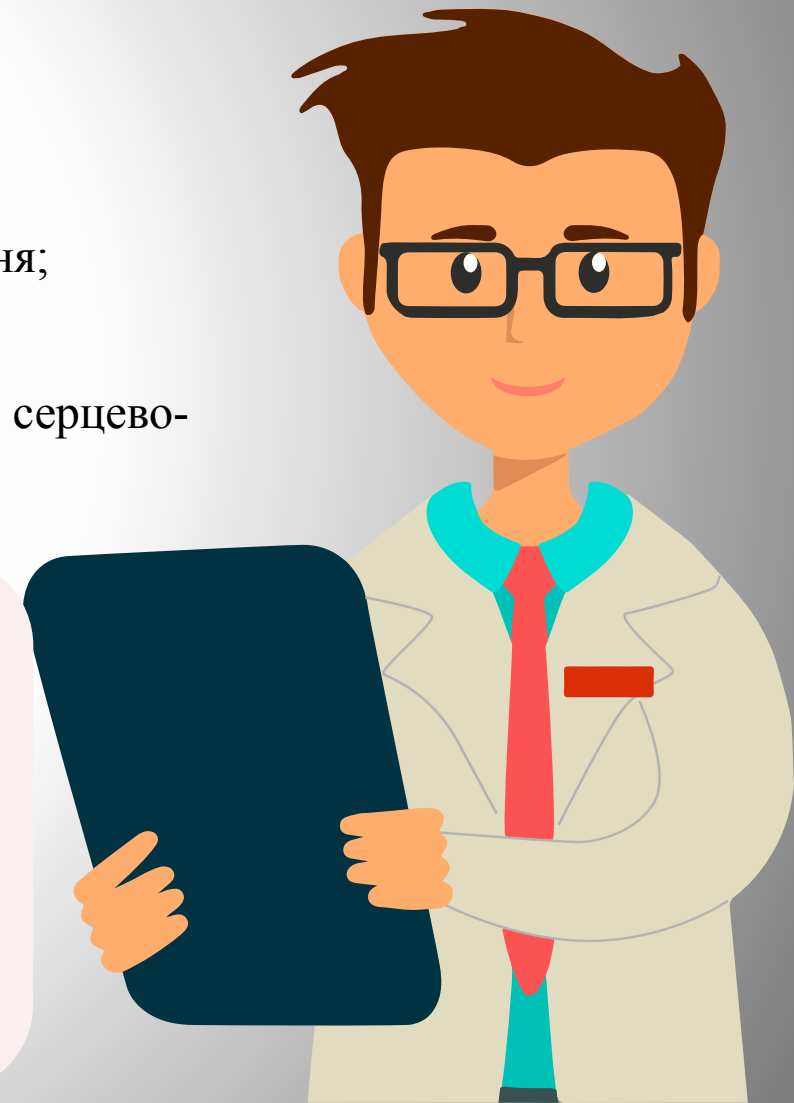
«Позиційне стискання м'яких тканин» – це вид травми, при якій до певної частини тіла постраждалого припиняється кровопостачання, внаслідок чого розвиваються її ішемія та ушкодження

Послідовність дій при наданні домедичної допомоги постраждалим при позиційному стисканні м'яких тканин:

- 1) переконайтеся у відсутності небезпеки;
- 2) проведіть огляд постраждалого, визначити наявність свідомості, дихання;
- 3) викличте бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- 4) якщо у постраждалого відсутнє дихання, розпочніть проведення серцево-легеневої реанімації:

СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВА РЕАНІМАЦІЯ

Виконайте 30 натискань на грудну клітку глибиною не менше 5 см (не більше 6 см), з частотою 100 натискань (не більше 120) за хвилину. Виконайте 2 вдихи з використанням маски-клапану, дихальної маски тощо. При відсутності захисних засобів можна не виконувати штучне дихання, а проводити тільки натискання на грудну клітку. Виконання двох вдихів повинно тривати не більше 5 секунд. Після двох вдихів продовжіть натискання на грудну клітку відповідно до наведеної схеми у цьому підпункті

5) якщо постраждалий у свідомості:

- a) виконайте фіксацію шийного відділу хребта;
- b) з'ясуйте час стискання частини тіла;
- c) якщо з моменту стискання пройшло менше ніж 10 хвилин, звільніть стиснену частину тіла;
- d) при можливості обробіть рани, іммобілізуйте ушкоджену кінцівку та виконайте інші маніпуляції залежно від наявних пошкоджень;
- e) за наявності ознак шоку надайте постраждалому протишокове положення;
- f) вкрийте постраждалого термопокривалом/покривалом;
- g) якщо з моменту стискання пройшло більше ніж 10 хвилин, дочекайтеся приїзду бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- h) підтримайте постраждалого психологічно;

6) якщо постраждалий без свідомості, але в нього наявне правильне дихання і не відомо скільки часу пройшло з моменту стискання, вважайте, що пройшло більше ніж 10 хвилин;

7) у випадку, коли необхідно терміново евакуювати постраждалого, але з моменту стискання пройшло більше ніж 10 хвилин, перед звільненням стиснутої частини тіла накласти джгут;

8) забезпечте постійний нагляд за постраждалим до приїзду бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги;

9) при погіршенні стану постраждалого до приїзду бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги повторно зателефонуйте диспетчеру екстреної медичної допомоги

ПОРЯДОК
надання
психологічної
підтримки
постраждалим
при надзвичайній
ситуації

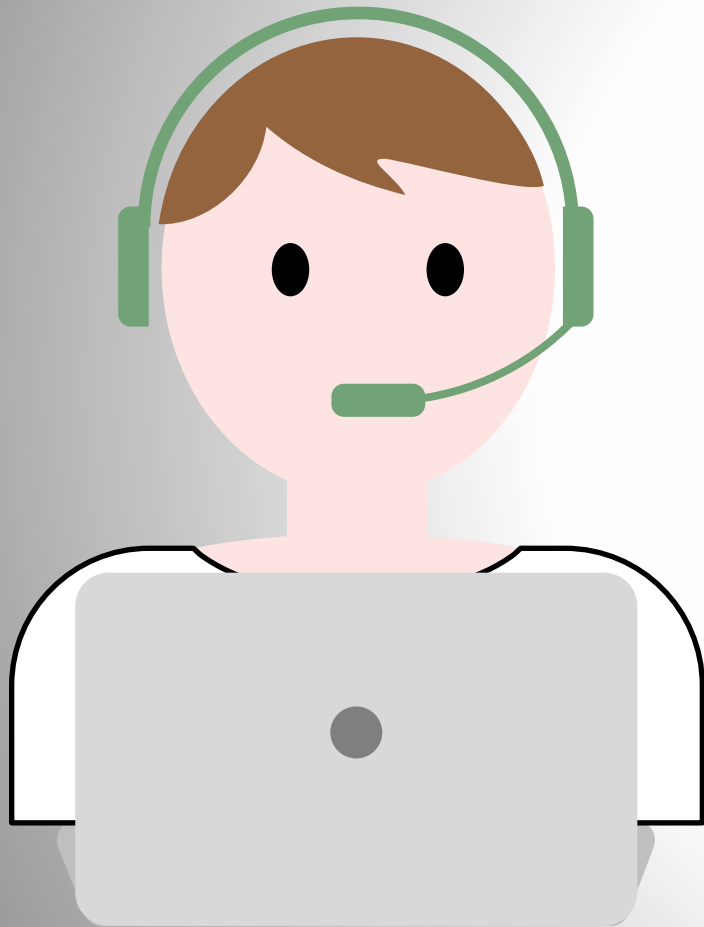

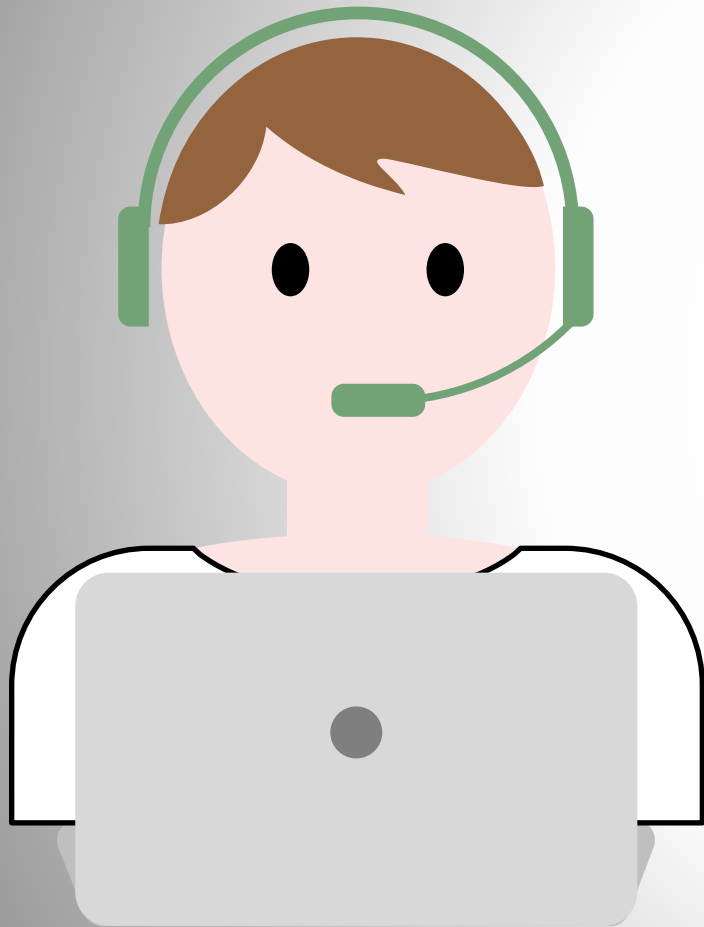
«**Надзвичайна ситуація**» - це обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності

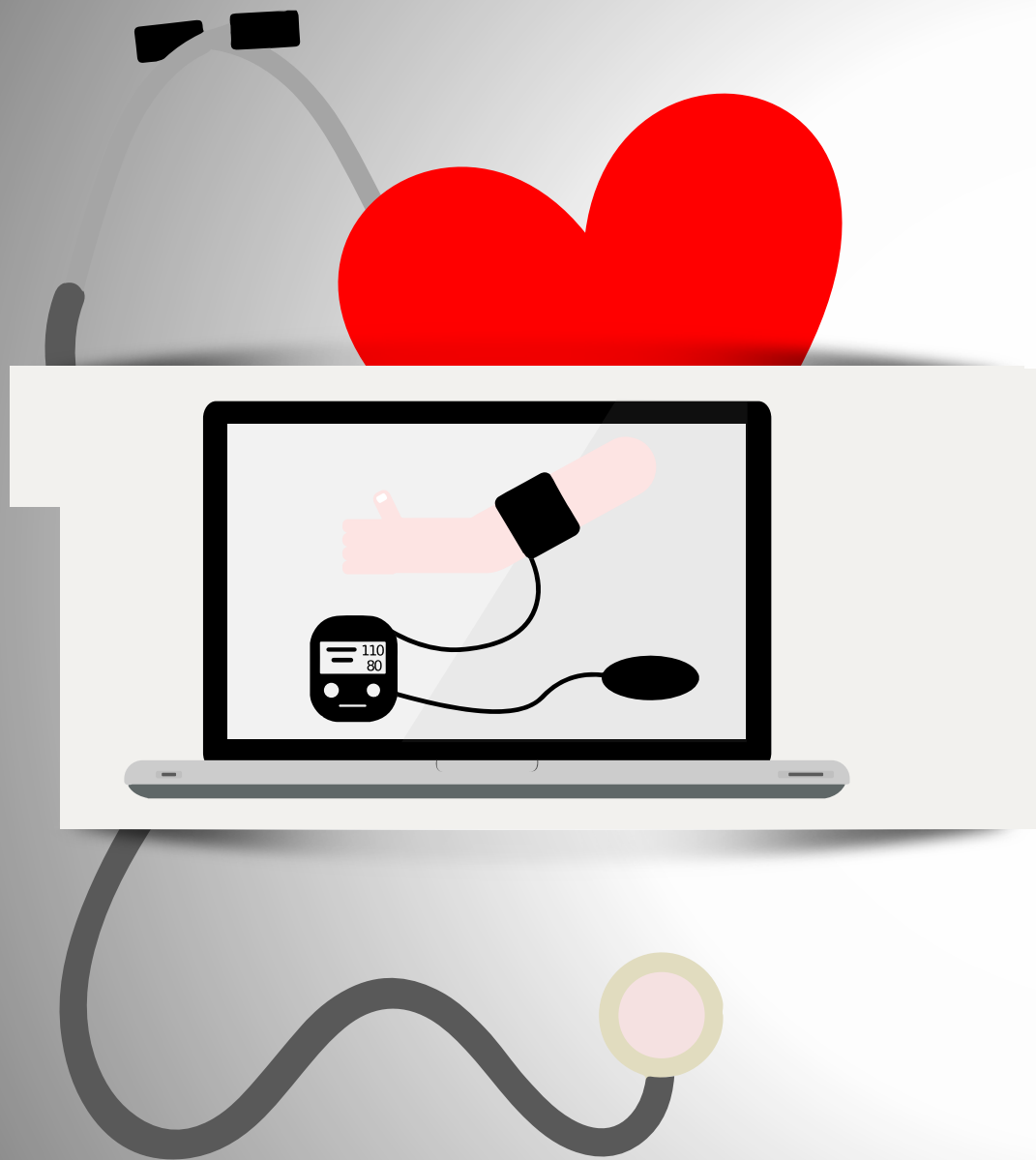
Послідовність дій при наданні психологічної підтримки постраждалим при надзвичайній ситуації:

- 1) надайте психологічну підтримку в безпечному місці;
- 2) характерні ознаки психологічних розладів: втрата фізичної сили; безглуздий і хаотичний руховий неспокій; відчуття виснаженості та нереальності; емоційна віддаленість від оточення, рідних; почуття провини; ворожі дії до оточуючих;
- 3) виведіть постраждалого за межі місця пригоди та ізолюйте його від надлишкової уваги оточуючих;
- 4) заспокойте постраждалого, скажіть, що Ви прийшли, щоб надати допомогу, що будете поруч та не залишите його до прибуття бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- 5) постійно підтримуйте візуальний контакт з постраждалим

Послідовність дій при наданні психологічної підтримки постраждалим при надзвичайній ситуації:

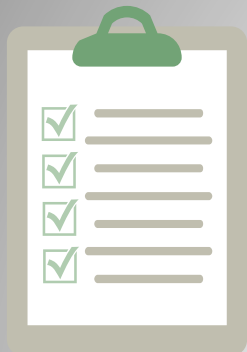
- 6) спілкуйтесь з постраждалим спокійно, адекватно оцінюючи його побажання та дії;
- 7) при розмові уникайте слів, які можуть викликати відчуття провини у постраждалого;
- 8) відволікайте його від негативних думок та намірів;
- 9) переконайте постраждалого, що необхідна допомога буде надана вчасно та професійно;
- 10) при можливості накрийте постраждалого ковдрою;
- 11) забезпечте постійний нагляд за постраждалим до приїзду бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- 12) при погіршенні стану постраждалого до приїзду бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги повторно зателефонуйте диспетчеру екстреної медичної допомоги

**ПОРЯДОК
надання домедичної
допомоги
постраждалим без
свідомості**

«Втрата свідомості» – це невідкладний стан, що виникає внаслідок короткотривалої недостатності кровообігу головного мозку

Послідовність дій при наданні домедичної допомоги постраждалим без свідомості:

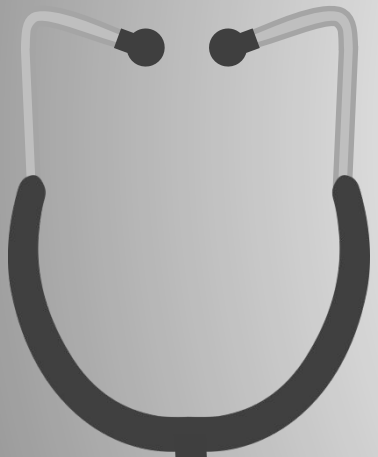
- 1) переконайтеся у відсутності небезпеки;
- 2) раптова втрата свідомості у присутності свідків:
  - a) визначте наявність дихання;
  - b) викличте бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
  - c) за відсутності дихання розпочніть серцево-легеневу реанімацію;
  - d) за наявності дихання перемістіть постраждалого у стабільне положення;

3) постраждалий без свідомості, свідків немає:

- a) визначте наявність дихання. Якщо постраждалий лежить на животі, переверніть його на спину, фіксуючи шийний відділ хребта;
- b) викличте бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- c) за відсутності дихання розпочніть серцево-легеневу реанімацію;
- d) за наявності дихання проведіть огляд з метою виявлення наявних травм, за їх відсутності перемістіть постраждалого у стабільне положення. За необхідності надайте домедичну допомогу відповідно до наявних травм;

-
-
- 4) залучайте до надання домедичної допомоги свідків;
  - 5) при можливості з'ясуйте причину виникнення невідкладного стану;
  - 6) забезпечте постійний нагляд за постраждалим до приїзду бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги;
  - 7) при погіршенні стану постраждалого до приїзду бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги повторно зателефонуйте диспетчеру екстреної медичної допомоги